

APOLLO 13

BOJ O PŘEŽITÍ

TOD OLSON

Apollo 13: Boj o přežití

Vyšlo také v tištěné verzi

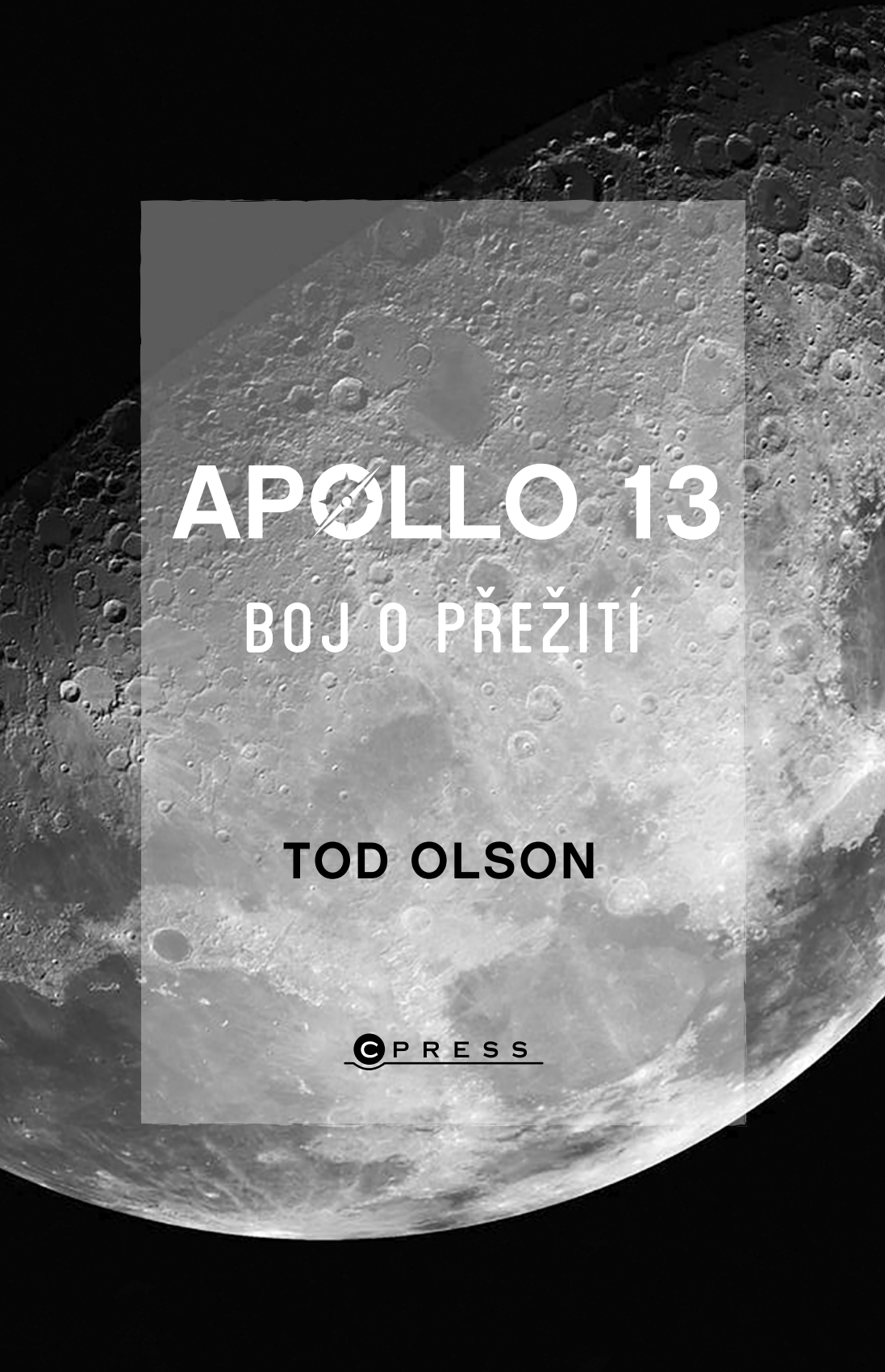
Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Tod Olson
Apollo 13: Boj o přežití – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

APOLLO 13

BOJ O PŘEŽITÍ

TOD OLSON

 P R E S S

*Pro Finna,
ze kterého by mohl být skvělý akrobatický pilot*

OBSAH

ÚČINKUJÍCÍ	8
PROLOG	
13. DUBNA, 1970	11
KAPITOLA 1	
ZÁVOD O DOBYTÍ VESMÍRU	22
KAPITOLA 2	
VE VESMÍRNÉ LODI HORÍ!	31
KAPITOLA 3	
START!	39
KAPITOLA 4	
STAV BEZTÍŽE	53
KAPITOLA 5	
MĚLI JSME PROBLÉM	65
KAPITOLA 6	
SKOMÍRAJÍCÍ LOĎ	73
KAPITOLA 7	
ZÁCHRANNÝ ČLUN	83
KAPITOLA 8	
VOLNÝ NÁVRAT	95

KAPITOLA 9

V PASTI	115
----------------------	-----

KAPITOLA 10

OKOLO MĚSÍCE	126
---------------------------	-----

KAPITOLA 11

„MŮJ TÁTA SE DOMŮ NEVRÁTÍ“	141
---	-----

KAPITOLA 12

HLUBOKÝ MRÁZ	153
---------------------------	-----

KAPITOLA 13

POŠKOZENÍ	162
------------------------	-----

KAPITOLA 14

BLACKOUT	171
-----------------------	-----

EPILOG

VESMÍRNÁ LOĎ ZEMĚ	188
--------------------------------	-----

GLOSÁŘ.....	200
-------------	-----

POZNÁMKA AUTORA.....	202
----------------------	-----

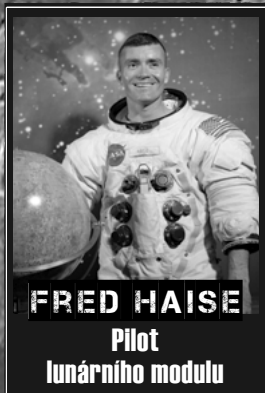
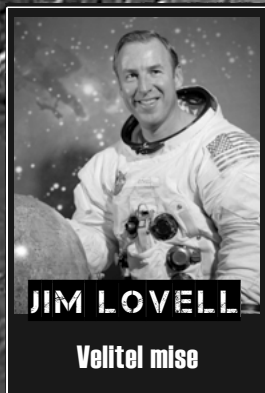
ZDROJE.....	207
-------------	-----

PODĚKOVÁNÍ.....	214
-----------------	-----

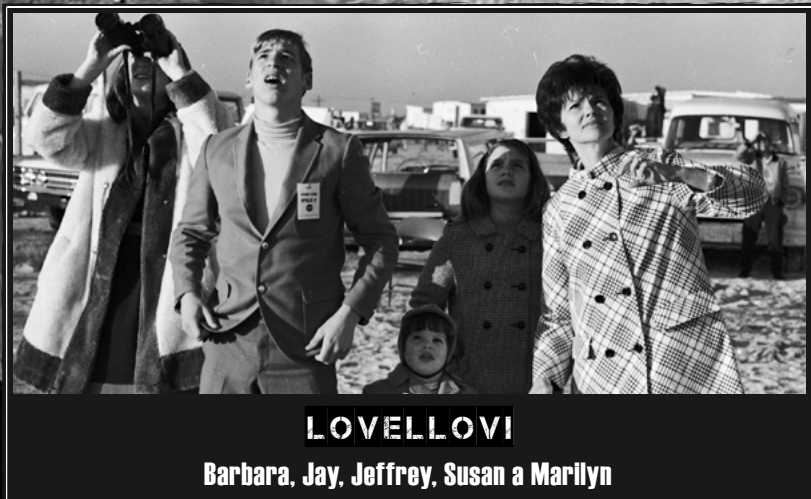
O AUTOROVÍ.....	216
-----------------	-----

ÚČINKUJÍCÍ

POSÁDKA

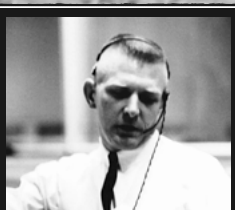

RODINA

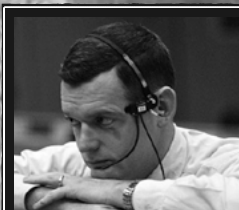

ŘÍDICÍ STŘEDISKO

GENE KRANZ

Hlavní letový
ředitel

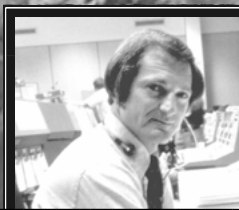
GLYNN LUNNEY

Letový ředitel
Černého týmu

JOHN AARON

Hlavní EECOM*

SY LIEBERGOT

EECOM*
Bílého týmu

VANCE BRAND

A JACK LOUSMA

Capcom† Černého a Bílého týmu

JOE KERWIN

Capcom†
Zlatého týmu

* Elektrický, environmentální a spotřební manažer
† Letový komunikátor

PROLOG

13. DUBNA 1970

Abyste dostali kapitána Jima Lovella z míry, museli jste se hodně snažit. Létal se stíhačkami, které zrovna sjely z montážní linky, aby ověřil, jestli se udrží ve vzduchu. Na oběžnou dráhu ho vystřelili rychlostí přes 27 000 kilometrů za hodinu. Doletěl až k Měsíci a desetkrát ho obletěl v době, kdy si nikdo nebyl jist, že je to vůbec možné.

A teď byl znovu na cestě na Měsíc, namáčkнутý v malé kabině spolu se dvěma dalšími astronauty. A pokaždé když Fred Haise otočil tím hloupým dekompresním ventilem, Lovell málem vyletěl z kůže.

Šlo o rutinní postup, který měl zajistit vyrovnání tlaku vzduchu mezi dvěma hlavními částmi kosmické lodi.

Když ale Haise ventil použil, celá loď se otřásla zasyčením a následným tupým úderem.

Cíl: Měsíc z Apolla 13.

Haise byl jako astronaut zelenáč a nemohl odolat tomu, aby si z ostatních nedělal legraci. Už také zjistil, že suché zipy znějí dost podobně jako trysky, které zvnějšku pohánějí loď.

Astronauti měli na podrážkách bot podložky ze suchého zipu, které jim pomáhaly ukotvit se i ve stavu beztíže. Haise občas schválně své podložky na něco přichytil a pak je zase odtrhl. To stačilo na to, aby se vyděsil třetí člen posádky, Jack Swigert.

„Čeho to byl zážeh?“ divil se Swigert. „Ted' nemělo nic naskočit.“

„To startuje moje noha,“ odpovídal mu vždy Haise.

Stejnou reakci vyvolával i dekompresní ventil, což si Haise očividně užíval, protože jím otáčel častěji, než bylo potřeba.

Lovellovi, veliteli mise, se už ten vtip začínal trochu zajídat. Noční obloha vypadala z bezpečí Země překrásně, ale když jste se vznášeli uprostřed ní, šlo o trochu jiný příběh.

Vesmír je jedno z nejdrsnějších prostředí, jaká si dokážete představit. Když svítí Slunce, je vnější schránka kosmické lodi horká jako trouba. Ve stínu naopak její povrchová teplota klesne pod minus 70 stupňů Celsia. A co je důležitější, mimo kabinu, jejíž kovový plášť je silný asi 8 centimetrů, není v podstatě žádný tlak vzduchu. Pokud by něco do kosmické lodi protrhlo díru – i kdyby měla být malá jako knoflík – vzduch by se řinul z prostoru ven stejně jako voda z rozbitého akvária. Následoval by kyslík z lidských těl, který by tím pravděpodobně všem roztrhal plíce. Kapaliny ve svalech a cévách by se změnilly v plyn, takže tělesné tkáně by se nafoukly jako balón.

Přesně tak by to bylo. Konec mise. Bez šance na procházku po Měsíci. Lovell, Haise a Swigert by v okamžiku upadli do bezvědomí. Do dvou minut by byli mrtví. Kosmická loď by pokračovala ve svém kurzu a nechala by se vymrštit gravitačním polem Měsíce do širého vesmíru, jako disk atleta na olympiádě. Jenom by nikdy nedopadla na zem.

Když je v sázce tolik, nečekané zasyčení a rána dokážou rychle probudit vaši představivost.

A to byl důvod, proč měl dokonce i Jim Lovell z dekompresního ventilu nervy nadranc.

Ale po celých dosavadních 55 hodin letu lodi Apollo 13, třetí mise lidstva, mířící na povrch Měsíce, šlo všechno velmi hladce. Tak hladce, že dokonce nastal čas, aby se posádka stala účinkujícími v televizním pořadu. Lovell ležel na své sedačce, umístěné v základně kužele, který tvořil velitelský modul. Nohama se stabilizoval a rukama nastavil kameru. Vedle něj seděl Swigert, mimo záběr kamery. Haise se vznášel v horní části kabiny, připraven vstoupit do vysílání. A je tu další zázrak vesmírného programu, obrazový signál opouští loď a je zachycen obrovskými rádiovými teleskopy na Zemi: *Vysíláme k vám živě – z vesmíru.*

Na druhém konci tohoto neviditelného spojení čekala trpělivě v Houstonu ve státě Texas Barbara Lovellová, až začne pořad jejího otce. Seděla v soukromém pokoji v NASA – Národním úřadu pro letectví a kosmonautiku – s výhledem na velicí centrum, známé jako Mission Control. Pod ní, na druhé straně velkého okna, monitorovala Apollo 13 po celý den celá četa inženýrů. Vedle Barbary seděla její matka

Povinnosti astronautů: Barbara (vlevo) musí měsíc před letem pózovat s rodinou pro oficiální fotografii NASA.

Marilyn a také její jedenáctiletá sestra Susan. Žena Freda Haiseho, Mary, tam byla též. Byla v sedmém měsíci těhotenství s jejich třetím potomkem.

Barbara byla ze svého otce nadšená. Koneckonců, bude to pátý člověk, který se projde po Měsíci.

Věděla, jak je to pro něj důležité. Ale všechna ta pozornost, která patřila k tomu, že byla členem rodiny astronauta, ji pěkně štvala.

Ve svých šestnácti letech už byla svědkem tří vesmírných letů svého otce. Novináři pokaždé obklíčili jejich dům jako komáři – byli i na příjezdové cestě a na trávníku.

Televizní stanice stavěly na ulici obrovské vysílací věže. V jejich ulici se tlačily dodávky, jimž ze

střech trčely zvědavé satelitní antény. Fotoaparáty a mikrofony ji nutily k tomu, aby se chovala jako dokonalé dítě. Co si vzít na sebe? Nechat vlasy rozpuštěné, nebo je vyčesat nahoru?

A ty otázky novinářů byly nejhorší:

Barbaro, jak jste se cítila při startu?

Barbaro, jak se má vaše matka?

Barbaro, jaká doma panuje nálada?

Byla plachá – takovým tím způsobem, který vás nutí držet se zpátky, zatímco většina lidí si o vás myslí, že jste snob. Většinou vůbec nevěděla, co by měla novinářům říkat.

Ted' aspoň nemusela říkat nic. Barbara seděla se svou rodinou a Mary Haiseovou a dívala se pod sebe na inženýry, shrbené u monitorů. V Houstonu bylo 19:24, když na velké obrazovce na stěně zablikal obraz ze stísněného kokpitu jejího otce.

Barbařin otec s Fredem Haisem je ze vzdálenosti tří set tisíc kilometrů provázeli vesmírnou lodí a představovali život ve stavu beztlíže. Haise proplouval lunárním modulem a ukazoval ho veřejnosti doma na Zemi. Za dva dny se LEM, jak se nazýval, odpojí od zbytku vesmírné lodi a vezme Haiseho a Lovella na povrch Měsíce, zatímco Swigert na ně počká na oběžné dráze. Na obrazovce se Haise snažil

Živě z vesmíru: Inženýři v řídicím středisku sledují obrazovku na zdi, na které předvádí Fred Haise prohlídku lunárního modulu.

uvelebit na dlouhém kusu látky, nataženém napříč malým prostorem.

„Ted’ vidíme Freda, jak se zabývá svou oblíbenou kratochvílí,“ řekl Lovell.

„Není ve skříňce na potraviny, že ne?“ zeptal se Jack Lousma, letový komunikátor neboli CAPCOM, který byl na lince v Houstonu.

„Jídlo je až jeho druhá nejoblíbenější zábava,“ odpověděl Lovell. „Ted’ si nastavuje houpací síť pro spánek na povrchu Měsíce.“

Lovell se přesunul k oknu lunárního modulu a přiblížil obraz k Měsíci. Pořád ještě byli přes 60 000 kilometrů daleko, blížili se ale rychlostí přes 3 000 kilometrů za hodinu.

„Některé detaily vidím celkem zřetelně pouhým okem,“ řekl Haise. „Zatím to ovšem vypadá prostě jako šedá masa s několika bílými místy.“

Všechno probíhalo velmi neformálně. Posádka měla dokonce pro hlavní části lodě přezdívky. LEM byl v jejich pojetí *Vodnář*, po chlapci z řecké mytologie, který nosil vodu bohům. Velitelský modul byl pro ně *Odyssea*.

Lovell si přečetl definici toho slova ve slovníku a líbila se mu: „Dlouhá cesta, poznamenaná mnohými obraty štěstěny.“

Po 25 minutách žertování se Lovell vrátil do *Odyssey*. Předvedl ještě vzduchem plovoucí magnetofon,

Lovell pózuje pro fotografii v lunárním modulu.

který přehrával nějakou jazzovou skladbu na piano z playlistu pro cestu na Měsíc.

Potom se zastavil uprostřed věty s napjatým „Počkejte...“

O chvilku později se linkou rozlehl hlas Haiseho: „Jo, tak jsem je s tím dekompresním ventilem zase dostal, Jacku.“

„Pokaždé když udělá tenhle vtip, vyskočí nám srdce až do krku,“ vysvětlil Lovell.

O pár sekund později popřál obyvatelům planety Země hezký večer a odpojil se.

V Houstonu sledovala Barbara, jak na velké obrazovce zhasíná obraz jejího otce. Potom se vydala se sestrou a matkou zpátky k autu. Ven je odvedl důstojník NASA pro veřejné záležitosti – během letů jim byl neustále nablízku někdo s odznakem NASA.

Venku už čekali novináři. Díky bohu s ní byla matka, která komunikaci s nimi obstarala. Marilyn Lovellová recitovala své odpovědi, jako by je četla ze scénáře: *Z letu jsme velmi vzrušené ... šťastné za Jima ... vděčné všem těm skvělým lidem v NASA.*

Poté rodina zamířila domů. Ostatně bylo pondělí, Barbara a Susan musely další den do školy.

Zatímco gravitací vázaná rodina Lovellových jela autem domů, astronauti se vrátili ke své práci při letu na Měsíc. Řídicí středisko pro ně před tím, než se uloží ke spánku, mělo několik úkolů. Lousma nařídil členům posádky natočit loď napravo a zkontrolovat trysky, což také udělali.

Nakonec měl Swigert najít přepínač, který míchá lodní nádrže kyslíku a vodíku. Nádrže byly umístěny v servisním modulu, 7,5 metru dlouhém válci, připevněném na širší straně velitelského modulu. Servisní modul sloužil jako lodní strojovna pro všechny účely a nepostradatelná zásobárna. Posádka do něj neměla přístup, jejich životy ale závisely na jeho obsahu. Servisní modul obsahoval hlavní motor, elektrické napájení a dostatek kyslíku pro tři muže pro cestu na Měsíc a zpět. Kyslík a vodík byly skladovány při extrémně nízkých teplotách, které měnily plyny do jakési tříště. A tuto tříšť bylo třeba čas od času zamíchat, aby se dalo změřit, jak jsou nádrže plné.

Swigert, připoutaný ke svému sedadlu, přepnul přepínač, aby zamíchal nádrže. Lovell se vznášel po velitelském modulu a věnoval se svým povinnostem. Haise se vracel z lunárního modulu a byl v půli cesty průlezem.

Po minutě a půl míchání lodí otřáslo hlasité kovové zahřmění. Lovell sebou prudce trhl. Potom se naštvál.

Otočil se k Haisemu, protože si myslel, že ten zelenáč znovu vytáhl svůj otřepaný žert s dekompresním ventilem. Haise na něj ale vyděšeně civěl vykulenýma očima.

„To jsem nebyl já,“ hlesl.

Také Swigert vypadal bezradně.

Zasáhl snad lod' úlomek asteroidu?

Při rychlosti, jakou letěli, by stačil malý oblázek, aby roztrhl v trupu lodě díru a odstartoval scénář noční můry. Ale kdyby to tak bylo, teď už by bylo po všem – a oni byli stále naživu.

Naživu, ale rozhodně v potížích.

Na pravé straně přístrojové desky začaly blikat žluté kontrolky. Něco se stalo s elektroinstalací.

Haise i Swigert se oba najednou pokusili podat zprávu.

„Okay, Houstone...“

„... myslím, že jsme tu měli problém.“

Uběhlo několik sekund.

„Tady Houston,“ ozval se CAPCOM, „zopakujte to, prosím.“

Tentokrát odpověděl Lovell. „Houstone,“ řekl, „máme tu problém.“

KAPITOLA 1

ZÁVOD O DOBYTÍ VESMÍRU

Když uvážíme různá zaměstnání, astronaut bylo vždy jedno z těch nebezpečných. Vlastně, když NASA poprvé vybrala Jima Lovella jako kandidáta, zdálo se to jako naprostá sebevražda.

Byl začátek února 1959, téměř jedenáct let před tím, než se Apollo 13 vydalo k Měsíci. Lovellovi bylo třicet let. Právě dokončil výcvik testovacího pilota na námořní základně Pax River v Marylandu a ve své třídě absolvoval jako nejlepší. Jeho kariéra vypadala slibně a rodina se mu již rozrůstala. Barbaře bylo pět let, synovi Jayovi tři a malá Susan byla ještě miminko.

Ve středu dorazil v přísně tajné námořnické kódové řeči rozkaz. Lovell se měl dostavit příštího rána do Washingtonu, D. C., kvůli něčemu, co souviselo se „speciálními projektovými záležitostmi“.

Oblečen měl být v obleku, bez vojenských označení. Nikomu neměl říkat, kam se chystá, dokonce ani vlastní ženě.

Dalšího dne se Lovell ocitl v konferenční místnosti spolu se třiceti čtyřmi muži, kteří vypadali velmi podobně jako on. Všichni měli vojenský sestřih a na sobě šaty, které vyhrabali odněkud z hloubi skříně. Nikdo z nich nebyl vyšší než 180 cm a těžší než 80 kg. Všichni do jednoho byli testovacími piloty.

Před nimi stál muž s velkým ustupujícím čelem a vzhledem univerzitního profesora. Byl to Robert Gilruth, šéf zvláštní akční skupiny v nové organizaci s názvem NASA. Gilruthova práce byla dostatečně stresující na to, aby způsobila ztrátu vlasů komukoliv, kdo by ji dělal. Měl za úkol umístit na oběžnou dráhu Země lidského tvora a musel to udělat dříve, než se to podaří Sovětskému svazu.

V té době byly Sovětský svaz a Spojené státy tak blízko válce, jak jen dvě země mohou být, aniž by na sebe už shazovaly bomby. Šlo o napjatou globální rivalitu známou jako studená válka. Obě země utrácely miliardy dolarů za budování jaderných zbraní, aby jedna druhou zastrašila a přiměla ji k podřízenému postavení. Šestnáct měsíců před tím, než

RUSS SATELLITE SIGHTED OVER S.F.

San Francisco Chronicle **FINALEXTRA**
 THE VOICE OF THE WEST
 1954 YEAR No. 278 CCCCXXX SATURDAY, OCTOBER 5, 1957 10 CENTS CALIFORNIA 1-1112

**Teamsters' Convention
 Hoffa Is Elected;
 Probers Suspended
 Union's Records**

SEASIDE BEACH, Pa., Oct. 4 (AP)—James R. Hoffa was the president of the Teamsters Union today as a landslide victory that immediately drove an official investigation by a Senate committee and threat of his expulsion from the AFL-CIO.

Hoffa pulled 1,000 votes in his first balloting victory. William A. Lee had 213, and Thomas J. Suggs had 180 in the case for leader of the 1.4 million member union.

Some Facts About That Satellite

MOSCOW, Oct. 4 (AP)—The Soviet satellite was launched at the rate of 18,000 miles per hour.

Thousands Battle Police In Warsaw

WARSAW, Oct. 4 (AP)—Thousands of Poles today battled police and soldiers in several places.

Russ 'Moon' Circling Globe--18,000 mph

Watches In Midwest Sight It

The Russian satellite was seen in the Midwest today as it circled the globe at 18,000 miles per hour.

Tiny Satellite

Reds Beat U. S.— First Into Space

Russia today night announced the first successful launching of its earth satellite.

Hours after the announcement, the tiny "moon" was seen hurtling through the sky in various parts of the United States.

Soviet scientists launched the satellite into space earlier Friday and sent it spinning around the earth at a speed of 18,000 miles an hour and at an altitude of 560 miles, the announcement said.

You get **3¢** on **year** savings **something**

Although the Russians have not given details, this is a rough picture of the path of their satellite.

Satellite Reported Seen Over S.F.

Sanfranciské noviny oznamují začátek vesmírného závodu.

navštívil Lovell Washington, rozšířili Sověti „bojiště“ studené války do vesmíru.

4. října 1957 vystřelila sovětská raketa, určená k nesení bomb, osmdesátikilogramovou železnou kouli skrz zemskou atmosféru rychlostí přes 27 000 kilometrů za hodinu. Ta koule byla družice jménem Sputnik 1. Byl to vůbec první člověkem vyrobený objekt, který opustil 100 kilometrů silnou vrstvu plynů, jež podporují život na planetě Zemi. Tato vznášející se železná koule nenesla žádné

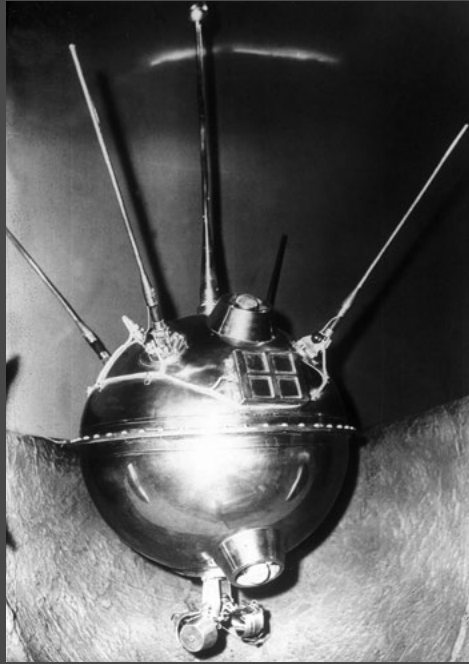

výbušniny. Žádné špionážní kamery. Prostě jenom každých 98 minut oběhla planetu a vyslala rádiový signál. Pro mnoho Američanů ovšem toto vytrvalé pípání znamenalo, že čas se krátí.

Sputnik se zdál být prvním krůčkem ve zcela novém druhu války. Raketa, která je dostatečně silná na to, aby dokázala něco vystřelit do vesmíru, by jistě mohla odnést bombu z Moskvy do Washingtonu, D. C., a to ve velmi krátkém čase. A představte si, co by se stalo, kdyby Sověti na oběžnou dráhu vynesli desítky Sputniků, každý z nich tentokrát vybavený nikoliv rádiovým vysílačem, ale jadernou hlavicí. „Je docela možné, že agresivní národ, který by dominoval vesmíru, by dominoval rovněž celému světu,“ oznámil známý americký generál letectva Jimmy Doolittle. „Prostě nesmíme dopustit, aby se to stalo.“

Tento strach byl důvodem, proč v zimě 1959 sedělo v konferenční místnosti v přestrojení za civilisty třicet čtyři testovacích pilotů včetně Jima Lovella. Byli součástí fondu, ze kterého chtěla NASA vybrat prvních sedm Američanů, kteří měli opustit atmosféru a letět do vesmíru.

Ředitel střediska pilotovaných kosmických letů Gilruth však popsal, že způsob, jakým to NASA plánovala, vypadal spíš jako pozvánka na jejich vlastní pohřeb. Inženýři nebudovali tryskové plavidlo, které by vyletělo do vesmíru a poté se vlastními silami vrátilo zpět. To by trvalo celá léta a Sovětům

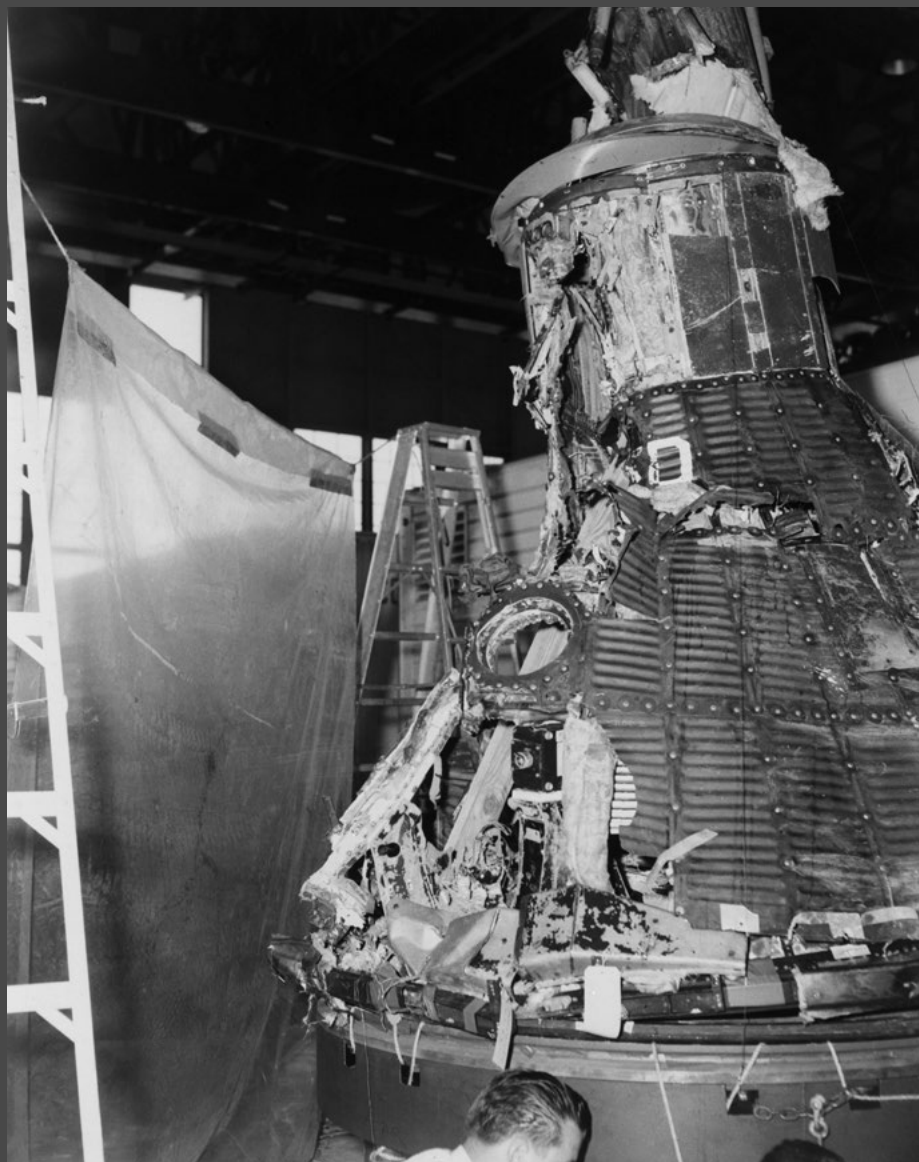
Sputnik měří v průměru jen 60 cm. Jeho čtyři antény vysílaly signál, který mohl být zachycen rozhlasovými přijímači na Zemi.

nechtěl nikdo darovat vedení v tomto soutěžení, kterému nyní všichni říkali Vesmírný závod. NASA místo toho chtěla využít již vyvinuté střely, které měly původně nést bomby. Místo bomby by se ale na jejich špičku připevnila malá kapsle, do níž by byl umístěn testovací pilot. NASA by poté kapsli vystřelila ze své odpalovací rampy na pobřeží Atlantiku na Floridě do vesmíru a nechala by ji na padáku spadnout zpátky na Zem. Tento plán byl znám pod názvem Projekt Mercury.

Jim Lovell se do projektu Mercury nedostal. Když NASA tento svůj program odlepila od země, nebo se o to alespoň snažila, sledoval to z povzdálí. V letech 1960 a 1961 za sebou raketa Atlas, která měla vynést první astronauty do vesmíru, měla téměř sedmdesát testů. Téměř polovina z nich skončila neúspěchem. Některé z testovaných raket se vznesly zhruba 6 metrů nad zem, aby poté vybuchly jako masivní ohnivá koule. Jiné vyletěly rovnou do výšky a vypadaly, že budou slavit velký úspěch. Potom se zakymácely, prudce se otočily a zamířily do Orlanda, Miami nebo směrem k zastupu diváků, kteří se shromáždili, aby let sledovali. Následovalo několik tísnivých okamžiků, než byly rakety pomocí dálkového ovládání výbuchem rozmetány na kusy.

Opravdu se chystali na špičku téhle věci posadit lidského tvora a vystřelit ho do vesmíru? Pracovali na tom ti nejlepší technici z celé země. A i když by uspěli, nebylo zcela jisté, jestli člověk může ve vesmíru přežít. Vědci se domnívali, že delší pobyt tam by mohl poškodit astronautovo střední ucho, což by po návratu na Zemi znamenalo zbytek života v závratích. Nebo hůře, oběhový systém by mohl odmítnout bez tlaku, který je na Zemi díky gravitaci, pumpovat do těla krev.

NASA musela dát dohromady kusy první kabiny projektu Mercury poté, co její nosná raketa Atlas při cvičném letu explodovala. Kabina byla naštěstí bez posádky na palubě.

Nebylo pochyb o tom, že být astronautem v té době představovalo mít jedno z těch nejnebezpečnějších povolání, na která jste mohli narazit. Jim Lovell to věděl. Přesto to ale stále byla práce, o kterou stál.

Lovell byl fascinován létáním už od střední školy, kdy si vyráběl z kartónových tubusů a podomácku vyrobeného střelného prachu rakety a sledoval, jak ve vzduchu vybuchují, stejně jako rakety Atlas. A bylo létání do vesmíru opravdu nebezpečnější než práce testovacího pilota na nových stíhačkách? Když jste prováděli složité manévry při 650 kilometrech za hodinu, stačil jeden uvolněný šroub nebo děravé palivové potrubí a ze špičkového letounu se stala neřízená střela. Když se něco pokazilo, bylo za okamžik po všem. Pilotovo tělo přitom často skončilo ohořelé k nepoznání mezi hromadou zkrouceného ohořelého kovu. Podle zkušeností námořnictva, létal-li pilot 20 let, měl šanci jedna ku čtyřem, že zemře při havárii letadla.

Samozřejmě, že ta práce bude riskantní. Ale pomyslete, co získáte výměnou: budete pilotovat světové nejsilnější rakety do vesmíru. Uvidíte Zemi tak, jak ji uvidí jenom hrstka lidí v celé historii. Možná se dokonce i projdete po Měsíci. To je odměna, která za to riziko rozhodně stojí.

Když NASA v září 1962 Lovellovi zavolala, neváhal. Stane se součástí druhé skupiny astronautů – Druhé devítky, jak jim říkali novináři? Ano, stane.

Zavolal Marilyn a oznámil jí, že se stěhují do Houstonu. Atlas v té době už odvedl svou práci. John Glenn, jeden z původních sedmi astronautů, vylezl do plechovky, kterou nazývali vesmírnou kapslí, a stal se prvním Američanem, který obkroužil Zemi. Sověti už na oběžnou dráhu vypustili několik Sputniků, sedm psů, desítky myší a dva lidi. Americký vesmírný program byl ale v plném proudu a Lovellovi se chystali stát jeho součástí.

KAPITOLA 2

VE VESMÍRNÉ LODI HOŘÍ!

Barbaře Lovellové bylo jen osm let, když se její otec stal astronautem. Už tehdy jí ale bylo jasné, že tím riskuje svůj život. Nikdo z rodiny o tom nemluvil, i tak to ale chápala. Žili na základně Pax River, kde její otec testoval stíhačky pro námořnictvo. Jednou měsíčně, někdy i častěji, se základnou rozezněly sirény, aby oznámily, že spadlo nějaké letadlo. Všichni se převlékli ze svých uniforem a odjeli na pohřeb. Něčí otec právě zemřel.

Když se ovšem přestěhovali do Houstonu, zjistila Barbara, že být součástí rodiny astronauta s sebou nese spoustu výhod. Lovellovi si postavili velký cihlový dům na ulici Lazywood Lane v oblasti zvané Timber Cove. Téměř každý, kdo tam bydlel, měl něco společného s NASA. Na večírcích používali technici koktejlové ubrousky na to, aby na ně

kreslili návrhy vesmírných lodí. Barbara chodila plavat do místního bazénu, který měl tvar kabiny vesmírné lodi. Jezdila v Corvettě, kterou jejímu otci za hubičku pronajal místní prodejce aut. A když letěl na misi, dary se jen hrnuly. Někdy to byly náhodné věci, jako třeba psací stroj, který psal kurzívou. Nejčastěji ale dostávali zadarmo šperky a oblečení. Módní společnosti dokonce její mamince posílaly šaty; jediné, co po ní chtěly, bylo, aby si je oblékla, až půjde ven za novináři.

Poprvé se Jim Lovell vydal na oběžnou dráhu v roce 1965, když bylo Barbaře dvanáct. O rok později letěl znovu. Oba dva lety byly součástí vesmírného programu Gemini, dalšího kroku NASA na cestě

Barbara (zcela vpravo) sleduje v roce 1968 se Susan, Jeffreyem a jejich matkou vzlet Apolla 8.

ke konečnému cíli – dostat člověka na Měsíc. Po každé když její táta letěl, musela Barbara do školy přinést omluvenku: Prosím omluvte Barbaru, jede na Floridu sledovat, jak jejího otce vystřelí do vesmíru. Rodina pak žila v hotelu a vyrazila si na pláž nebo k hotelovému bazénu. Potom se shromáždili, aby sledovali start rakety, a jí už bylo jasné, co se stane.

Stáli na kopci s výhledem na místo startu. Dole pod nimi stála vysoká raketa a z ní se jako pára valil plynný kyslík. Veškerá síla zabalená do jednoho válce, na jehož konci seděl její otec. To byla chvíle, kdy ji v očekávání toho, co se stane, zalil nepříjemný pocit a sevřel se jí žaludek. A když se motory konečně zažehly a odpalovací rampu ožehly plameny, zem se otřásla až k nim nahoru na kopec a ten otřes jste cítili v celém těle. „Byla jsem nervózní,“ řekla kdysi všetečným novinářům, když se jí ptali, jaké to bylo. „Měla jsem pocit, že Země pukne nebo tak něco.“

Nějakou dobu bylo ohledně letů všechno v pořádku – nejen s jejím otcem, ale i se všemi ostatními. Žádné sirény, žádné „Přerušujeme vysílání kvůli aktuálním událostem“ v televizi. Barbařin otec strávil na své první misi ve vesmíru dva týdny, což bylo déle, než zvládl kdokoliv předtím.

Ale jedné noci v únoru 1966 její matce zavolal přítel z NASA. Dva astronauti, Elliot See a Charlie Bassett, právě havarovali a uhořeli ve cvičném tryskáči T-38. NASA poslala někoho za ženou pana